

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

CEIP s'Algar

Codi de centre: 07006275

www.cpsalgar.org

Telèfon i fax: 971 824 758

ceipsalgar.portocolom@educaib.es

Carretera Felanitx-Portocolom s/n

07670 Portocolom (Felanitx)

Illes Balears

ÍNDEX

0. QUÈ ÉS EL PLC? Referències normatives i atribució de responsabilitats	pag. 3
1. INTRODUCCIÓ	pàg. 4
2. ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOLINGÜÍSTICA I ECONÒMICA	pàg. 5
3.OBJECTIUS	pàg. 6
4.TRACTAMENT DE LES LLENGÜES	pàg. 7
5. CRITERIS PER A L'ATENCIÓ ESPECÍFICA D'ALUMNES D'INCORPORACIÓ TARDANA AMB DÈFICIT DE CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA I, SI TAMBÉ FOS EL CAS, DE LLENGUA CASTELLANA	pàg. 10
6. PLANTEJAMENTS DIDÀCTICS SOBRE ELS QUALS ES FONAMENTA L'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES. PREVISIONS DE CARÀCTER GENERAL SOBRE LA METODOLOGIA DIDÀCTICA DE L'ENSENYAMENT I L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES CURRICULARS	pàg.11
7. LA INTERCULTURALITAT. EL RESPECTE A LA DIVERSITAT DE CULTURES I DE LLENGÜES	pàg.13
8. EXECUCIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC	pàg.13
9. AVALUACIÓ	pàg.13

0. QUÈ ÉS EL PLC?

El projecte lingüístic de centre (PLC) és el document en què s'estableix el tractament de les llengües d'ensenyament als centres educatius. El projecte lingüístic ha de reflectir l'estratègia del centre per, a partir del context sociolingüístic, poder desenvolupar les capacitats de l'alumnat en el domini de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, i de la llengua castellana. Aquest projecte ha d'incloure l'organització de les llengües d'ensenyament del centre i pot incorporar l'ensenyament en llengües estrangeres. Aquesta organització s'ha de reflectir al programa de gestió de centres (GestIB) de la Conselleria d'Educació i Universitat.

REFERÈNCIES NORMATIVES

- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE 4/05/06 núm.106), modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. (BOE 10/12/13 núm.295)
- Decret 92/1997, de 4 de juliol, que regula l'ús i l'ensenyament de i en llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB 17/7/1997 núm. 89)
- Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària, i dels col·legis públics d'educació infantil i primària (BOIB 5/10/2002 núm. 120)
- Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears (BOIB 19/07/2014, núm.97), modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig (BOIB 21/05/2016, núm.64)
- Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears (BOIB 23/07/2016, núm.93)
- Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat. (BOE 29/01/2015, núm.25)
- Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 12 de maig de 1998, per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 69 de 26/05/1998)

ATRIBUCIÓ DE RESPONSABILITATS

Elaboració	Equip directiu (amb les aportacions del claustre, de la comissió de normalització lingüística i d'altres representants de la comunitat educativa) o per les persones en qui delegui.
Aprovació	La direcció del centre, a excepció dels aspectes educatius, que correspon aprovar i avaluar al claustre de professorat.
Revisió	Equip directiu o les persones en qui delegui. Mínim cada 5 anys.

1. INTRODUCCIÓ

La normalització lingüística és un objectiu bàsic i necessari per la nostra escola i, el projecte lingüístic ha de ser l'instrument de gestió que faci possible aquest procés.

L'objectiu d'aquest document és deixar per escrit quina és la situació lingüística actual de la nostra escola i que la llengua vehicular del CEIP S'ALGAR és el català, tant pel que fa a les activitats d'aprenentatge com en les relacions dels diversos estaments de la comunitat educativa i institucions.

Un altre dels objectius d'aquest projecte lingüístic és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi, en acabar el període d'escolarització primària, la competència lingüística en català, castellà i anglès.

En aquest projecte lingüístic quedarà definit:

- a) El tractament de la llengua catalana com a vertebradora de l'ensenyament, com a llengua vehicular i d'aprenentatge, i com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació del centre.
- b) El tractament global de les llengües curriculars (catalana, castellana i anglesa) en els processos d'ensenyament i aprenentatge amb l'objectiu de propiciar-ne la coordinació i la integració per tal de millorar-ne els resultats, i les àrees que s'impartiran en llengua catalana.
- c) Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula aquest ensenyament. Previsions de caràcter general sobre la metodologia didàctica de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües curriculars.
- d) Els criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre amb l'objectiu d'assolir el compliment de la normativa referida a la normalització lingüística.
- e) La interculturalitat. El respecte a la diversitat de cultures i de llengües.

2. ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOLINGÜÍSTICA I ECONÒMICA.

El darrer estudi fet sobre la realitat lingüística de les famílies del nostre centre és del curs 2016-2017 i fou realitzat per la CNL. Aquest és el resum de les dades extretes a l'enquesta sobre l'ús de la llengua:

- Castellà:
 - Mare: 35%
 - Pare: 40%
 - Germans: 33%
- Català:
 - Mare: 35%
 - Pare: 32%
 - Germans: 33%
- Resta de llengües:
 - Àrab: un 13,5 % ha augmentat significativament
 - Anglès, alemany i altres llengües: han passat a ser minoritàries.

L'activitat econòmica de la població està dedicada a l'hoteleria i a professions relacionades amb el turisme, fet que condiciona tots els aspectes de la vida dels seus habitants: horaris, llocs de treball, vida de família, etc. Cal tenir en compte que Portocolom és el segon lloc de residència per molta gent de Felanitx i d'altres indrets de l'illa. Volem destacar que Portocolom ha sofert, darrerament, una gran evolució urbanística que ha canviat la seva estructura i el seu paisatge. Aquest fet ha incidit en l'augment de la seva població com a població permanent.

Això fa que les característiques de l'alumnat ha canviat respecte els darrers anys, ens trobam que ha augmentat el nombre d'alumnes de parla catalana , famílies joves que viuen al poble. En canvi ha disminuït el nombre d'alumnat immigrant de la Península. De totes maneres també tenim bastantes incorporacions i baixes d'alumnat al llarg del curs.

Per tant, és en aquest context social actual on es fa evident la fragilitat de la nostra llengua, tot i que podem afirmar que, dins el nostre centre l'ús de la llengua catalana entre professor i alumne està bastant normalitzada.

3.OBJECTIUS.

L'objectiu fonamental del projecte educatiu és aconseguir que tot l'alumnat assoleixi una sòlida competència lingüística, de manera que pugui utilitzar normalment i de manera correcta el català i el castellà.

El català ha de constituir, a més a més, una eina a l'abast de tots: els que el tenen com a llengua familiar i els que no. Així serà possible que sigui un instrument d'integració i no de separació, de convivència i no de conflicte.

Objectius:

- Aconseguir un ambient de tolerància i actituds positives cap a totes les llengües i cultures.
- Conservar la llengua catalana pròpia de les Illes Balears com a llengua vehicular del centre.
- Assolir una adequada competència lingüística, tant a nivell oral com escrit, de les dues llengües oficials de la nostra Comunitat al finalitzar l'educació Primària.
- Aconseguir progressivament que, la llengua de relació entre el professorat i entre mestres i alumnes sigui la llengua catalana pròpia de les Illes Balears i, en la mesura que es pugui, entre docent i famílies.
- Conèixer i utilitzar adequadament la llengua catalana pròpia de les Illes com a signe d'identificació de la pròpia comunitat.
- Donar als nostres alumnes les competències lingüístiques que els permetin accedir a l'ensenyament secundari i, en un futur, al món laboral, sense tenir dificultats per mor de la llengua.
- Garantir que l'alumnat amb llengües diferents a les oficials se senti acollit, establint estratègies per afavorir-ne la participació en la vida de l'escola.
- Fomentar la participació dels pares als cursos de català per a adults o bé l'assistència a curssets que es puguin fer durant el curs.
- Utilitzar sempre en temps de classe, la llengua corresponent a l'àrea que s'imparteix.

4. TRACTAMENT DE LES LLENGÜES.

El CEIP s'Algar, integrat per l'alumnat, l'equip educatiu, les famílies i el personal de serveis, és una escola pública i laica que pretén formar, a través de la convivència, persones respectuoses amb la diversitat i implicades en la millora personal i del seu entorn.

La comunitat educativa entén que l'escola ha de tenir la llengua catalana com a llengua de relació i d'ensenyament amb la finalitat d'assegurar el seu domini, i com element facilitador de l'assoliment d'arrelament en l'entorn de tots els infants.

4.1. Àmbit pedagògic.

Consideram que l'aprenentatge s'ha de fer en català des de les primeres edats, ja que d'aquesta manera és més fàcil per als alumnes l'aprenentatge de la llengua. A més a més, i tenint l'experiència de molts cursos enrere, estam en condició d'afirmar que l'aprenentatge en català és l'única manera, tenint en compte el nostre context sociocultural, d'aconseguir que els nostres alumnes puguin acabar l'etapa de Primària amb un coneixement equilibrat d'ambdues llengües cooficials.

Es treballa per la integració dels alumnes dins la societat mallorquina, en la qual vivim, mitjançant la vivència cultural (celebracions, costums, etc.) i el coneixement (literatura, història, geografia, etc.) de l'entorn.

4.2. Àmbit familiar i de l'entorn.

La llengua de relació entre escola i família serà, per norma general, la llengua catalana.

En les reunions generals de grup s'emprarà el català com a llengua vehicular. Cas que algun assistent sol·liciti que es faci la reunió en una altra llengua, se'l convidarà a quedar al final de la reunió i se li donaran les explicacions pertinents, i el /la mestre/a li explicarà les informacions que no hagi pogut comprendre.

Les notificacions escrites que es fan arribar a les famílies també s'entregaran en llengua catalana. De la mateixa manera, es faran les explicacions pertinents a totes aquelles persones que ho necessitin.

Totes les publicacions a la web, APP, grups de difusió, etc també es faran en llengua catalana.

En el cas de les famílies que vulguin el contingut de les circulars en llengua castellana hauran de fer una sol·licitud per escrit a la secretaria del centre explicant els motius.

4.3. Personal docent i no docent.

Tot el personal docent i no docent del centre emprarà la llengua catalana per comunicar-se amb els alumnes, llevat de les situacions específiques que requereixin l'ús d'una altra llengua.

En tot moment, es farà un ús acurat de la llengua, tenint en compte que qualsevol moment i situació esdevé un model d'aprenentatge per als infants.

La llengua catalana és la que es fa servir a claustres, reunions de cicle, comissions... ja que és la llengua vehicular del centre, i conseqüentment, els documents que se'n derivin també es redactaran en aquesta llengua.

Els adults responsables dels serveis d'educació no formal al centre (escola matiner, menjador,...) s'adreçaran sempre en català a l'alumnat en qualsevol situació.

Els responsables de les activitats extraescolars s'adreçaran en català a l'alumnat, tant en les situacions formals com en les informals.

En la contractació dels serveis externs el centre ha acordat vetllar perquè les empreses contractades usin el català i es fa tot el possible per dur aquest acord a la pràctica.

4.4. Àmbit administratiu.

Les tasques administratives (actes, comunicats, horaris, impresos, segells, informes, rètols, gestió econòmica, avisos, correspondència, certificats, ...) es faran en català a excepció d'aquells que el seu destí sigui una Comunitat Autònoma que no tingui com a llengua oficial el català o si la família fa la sol·licitud corresponent perquè se li faciliti en castellà.

Les actuacions administratives externes del centre es faran també en català: les relacions que l'escola manté amb l'administració educativa, amb els proveïdors, amb altres entitats amb qui cooperi (centres especialistes, centres de salut, serveis socials...).

L'escola també es relaciona amb l'APIMA emprant la llengua catalana, oral i per escrit. L'APIMA, empra la llengua catalana com a llengua de comunicació amb les famílies a nivell escrit i a les assemblees.

4.5. Llengua catalana: llengua vehicular i d'aprenentatge del centre.

La llengua catalana serà la llengua que tot l'alumnat utilitzarà com a llengua vehicular i d'instrucció d'aprenentatge en l'Educació Infantil i Primària. Les activitats orals i escrites, les exposicions del professorat, el material i els llibres de text, així com les activitats d'avaluació es faran en llengua catalana.

4.5.1. Educació Infantil.

En aquesta etapa s'utilitzarà el català com a llengua vehicular i d'aprenentatge, donant especial importància a llenguatge oral. Pel que fa al llenguatge escrit, s'inicia a partir de l'aprenentatge del nom dels infants, a 3 anys, continuant progressivament, a 4 i 5 anys l'aproximació del llenguatge escrit.

Les àrees dels especialistes, com són Educació Musical i psicomotricitat, s'impartiran també en llengua catalana.

Totes les àrees en aquesta etapa seran impartides en llengua catalana. A excepció de l'àrea de llengua anglesa que s'impartirà únicament en aquesta llengua.

4.5.2. Educació Primària.

El català serà la llengua vehicular i d'aprenentatge al llarg dels dos cicles, a excepció de les àrees de llengua castellana i llengua anglesa.

4.5.3. Llengua castellana: el seu procés d'aprenentatge.

4.1.2.1. Educació Primària

Al primer nivell de primària s'inicia l'ensenyament d'aquesta llengua a nivell oral. S'utilitza en totes les activitats orals i escrites d'aquesta àrea a tots els altres nivells.

4.5.4. Llengua anglesa: el seu procés d'aprenentatge.

La llengua estrangera que s'introdueix al centre és l'anglesa, impartida per un/a mestre/a especialista que utilitza només l'anglès com a llengua vehicular.

L'aprenentatge d'aquesta llengua es realitzarà des d'un enfocament comunicatiu, participatiu i molt gradual, anant de la comprensió i expressió oral a la comprensió i expressió escrita .

Educació Infantil

L'ensenyament d'aquesta llengua s'inicia al curs de 3 anys. Es treballa la comprensió oral i l'expressió oral.

Educació primària

A primer de primària també es treballa la comprensió i expressió oral, encara que s'introdueix la comprensió escrita, que no s'avalua.

A segon de primària es treballa i s'avalua la comprensió oral, l'expressió oral i la comprensió escrita. S'introdueix, però no s'avalua, l'expressió escrita.

A partir de tercer de primària es treballen i s'avaluen les quatre destreses.

Es fan workshops en anglès a tota educació primària per treballar l'ús oral de la llengua en grups desdoblats.

4.5.5. Llibres i material didàctic

Els materials tals com llibres de text, plafons explicatius, jocs, etc. han de ser en català.

El material de la biblioteca ha d'assegurar que hi hagi un fons abundant, variat i de qualitat en català. Així mateix, cal que l'alumnat disposi de material de lectura tant en castellà com en anglès, per tal d'assegurar l'accés a tots els alumnes a un catàleg de llibres de tot tipus (obres de consulta, obres literàries, premsa, etc.) que afavoreixi l'experiència de la lectura en les tres llengües que es treballen al centre.

El criteri és el mateix pel que fa al material audiovisual.

5. CRITERIS PER A L'ATENCIÓ ESPECÍFICA D'ALUMNES D'INCORPORACIÓ TARDANA AMB DÈFICIT DE CONEIXEMENT DE LA LLENGUA CATALANA I, SI TAMBÉ FOS EL CAS, DE LLENGUA CASTELLANA.

L'alumnat que s'incorpora a l'educació primària i desconeix la llengua catalana necessita un suport especial que li permeti integrar-se a la nostra comunitat i, alhora, accedir al nostre sistema educatiu amb garanties. Per tant, el suport lingüístic és prioritari.

Per atendre aquest alumnat es disposarà dels recursos de suport de cada nivell, i es planificaran (recursos i horaris) conjuntament entre el cicle al qual pertany l'alumne. A l'hora d'elaborar les programacions d'aula es tindrà en compte que hi han de figurar les adaptacions necessàries que necessita l'alumnat nouvingut per qüestions de llengua.

El reforç positiu per part dels mestres serà l'estímul més important per a aquest alumnat i per a les seves famílies.

Les activitats amb aquest alumnat fomentaran la seva relació amb el grup i amb l'escola, la companyonia, l'acceptació i el coneixement.

El mestre estimularà la resta d'alumnes perquè participin en l'acollida del nouvingut i siguin també "guies" dins el seu procés d'integració. Per aquest motiu, se li designarà una parella lingüística que en sigui un bon referent de parla catalana.

L'atenció als alumnes d'incorporació tardana es du a terme dins el grup de referència o a partir de petits grups heterogenis. Aquests alumnes es beneficien de les mesures d'atenció a la diversitat adoptades pel centre com ara, ambients d'aprenentatge, desdoblaments, suport dins l'aula, tallers de llenguatge, aules germanes, etc.

6. PLANTEJAMENTS DIDÀCTICS SOBRE ELS QUALS ES FONAMENTA L'ENSENYAMENT DE LES LLENGÜES. PREVISIONS DE CARÀCTER GENERAL SOBRE LA METODOLOGIA DIDÀCTICA DE L'ENSENYAMENT I L'APRENTATGE DE LES LLENGÜES CURRICULARS.

Cal tenir en compte que les llengües s'aprenen en l'ús social, en les necessitats de comunicació, pel que cal dissenyar situacions d'aprenentatge reals on es faci necessari l'ús de les estratègies lingüístiques, tant de les assolides com de les que es trobin en procés d'aprenentatge. Per això haurem de realitzar un disseny d'activitats funcionals i significatives

La major part de les capacitats lingüístiques que es treballen al llarg de l'educació primària en cada una de les dues àrees són comunes als dos cicles. Varia, en canvi, l'amplitud i profunditat d'aquestes, la diversificació de les situacions i dels contextos comunicatius, el grau d'adequació a les situacions comunicatives que s'exigeix, la tipologia i característiques dels textos, el grau de correcció gramatical i, especialment, la consideració de les situacions d'aprenentatge.

Cal tenir present que les habilitats lingüístiques són el requisit primer de totes les àrees del currículum, per la qual cosa no s'abordaran únicament en les àrees de llengua, sinó que ho farem des de la globalitat del currículum.

Tota l'educació primària prestarà atenció especial al llenguatge oral, que constitueix una eina fonamental per a l'ensenyament. Aquest no s'ha de plantejar com un recurs espontani i ocasional, sinó amb sistematicitat.

Les activitats destinades específicament al desenvolupament de les destreses orals estaran presents en les programacions didàctiques: debats, jocs, dramatitzacions, resums, diàlegs, planificació d'activitats, exposició de conclusions o resultats, etc., tant de manera individual com en grup

Pel que fa a la comprensió oral, els textos seleccionats seran adequats a l'edat i als interessos, incidiran directament en la capacitat d'escoltar, que també treballarem a l'aula. També han de potenciar la memòria comprensiva (memorització, recitat i reproducció de poemes, cançons, embarbussaments, dites, refranys, etc.), per millorar l'atenció, el gest, l'expressió, la desinhibició, etc. són alguns dels aspectes que haurem d'incloure en la comprensió de textos orals.

El procés de lectoescriptura s'iniciarà des del significat, amb el descobriment i el reconeixement de les relacions entre so i grafia en el context de paraules significatives per als infants, del propi nom, etc. En aquest procés l'aprenentatge compartit jugarà un paper essencial.

La selecció de lectures engrescadores, la multiplicitat de recursos, l'ús de la biblioteca, la lectura comentada, la participació en activitats literàries de l'escola o d'altres àmbits, seran útils per aconseguir aquesta motivació.

A través de les motxilles de l'explorador hem previst moments per què els alumnes seleccionin les pròpies lectures, per tal que desenvolupin criteris personals en les seves preferències, i moments per parlar dels llibres, per recomanar-ne i per expressar les emocions que els transmeten.

Des del centre el recurs de la biblioteca (d'aula i de centre) és una eina indispensable, per aconseguir que els nostres alumnes gaudeixin amb la lectura i adquireixin l'hàbit lector. Des de la

biblioteca sorgeixen activitats i recursos com els padrins de contes, les motxilles de l'explorador, les maletes viatgeres, els contacontes,...

També hem de tenir molt present els recursos audiovisuals i les tecnologies de la informació i la comunicació que són atractius i adequats per a l'àrea: enregistrament de produccions orals pel posterior anàlisi, ús de processadors de textos i altres programes que complementen les activitats de llengua, recerca d'informació a través d'Internet, recursos concrets per l'alumnat amb nese són algunes de les utilitats que actualment treballam al centre.

En totes les situacions d'aprenentatge els mestres tenen el paper de model i de referent de llengua. Aprofitam aquest aspecte, sempre que és possible, de manera que l'alumnat associa una llengua amb una persona.

L'actitud del professorat sempre respectuosa amb la diversitat lingüística contribueix a què els infants interioritzin una actitud positiva cap a les llengües i que augmenti el seu interès per expressar-se en una llengua diferent a la seva (ja que molts dels nostres alumnes són castellanoparlants)

A l'inici de l'etapa prioritzarem la llengua oral, però vinculant-la al llenguatge escrit. En la gradació de les habilitats lingüístiques partirem de les situacions més properes, en els primers nivells, fins abastar progressivament àmbits més complexos, formals o llunyans, al final de l'etapa.

La revisió, individual o compartida, dels aspectes ortogràfics, morfològics o sintàctics de les produccions permetrà que els alumnes s'autocorregixin.

L'avaluació també es durà a terme en situacions tan reals i funcionals com sigui possible. Els mestres realitzaran també l'autoavaluació de la pràctica docent i valoraran tant els resultats com el procés, per reajustar les seves actuacions.

7. LA INTERCULTURALITAT. EL RESPECTE A LA DIVERSITAT DE CULTURES I DE LLENGÜES.

Per formar parlants plurilingües i interculturals cal l'assoliment de la competència plena en català, la llengua pròpia de les Illes Balears, i en castellà com a garantia que l'escola proporciona als alumnes la competència que els cal per tenir les mateixes oportunitats; també el respecte per la diversitat lingüística i cultural.

El centre té en compte la diversitat lingüística i cultural i s'aprofita per afavorir l'autoestima, per enriquir el currículum i per les activitats ordinàries del centre.

8. EXECUCIÓ DEL PROJECTE LINGÜÍSTIC.

En el nostre centre està constituïda la Comissió de Normalització Lingüística, que juntament amb l'Equip Directiu, serà l'encarregada de dinamitzar tot el procés i de coordinar les actuacions dels projecte lingüístic. Les funcions que duran a terme són:

- Coordinar i promoure actuacions i establir-ne un calendari.
- Fer un seguiment del projecte, avaluar-ne el resultat, i proposar les possibles modificacions.

Amb l'objectiu de garantir l'execució de la planificació es faran reunions de seguiment.

A principi de cada curs, la Comissió inclourà a la PGA la proposta d'actuacions anuals a treballar.

9. AVALUACIÓ.

Les reunions periòdiques serviran per fer una avaluació del projecte així com també les possibles modificacions.

Aquesta avaluació quedarà reflectida a la memòria de final de curs i s'actualitzarà el projecte.